

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

37 nci Birleşim

25 Aralık 2003 Perşembe

5. - Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/721) (S. Sayısı 315) (xx)

BAŞKAN- Tasarının tümü üzerinde, şahsı adına, Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi.

Sayın Hamzaçebi, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ile Yunanistan Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı hakkında kişisel görüşlerimi açıklamak üzere söz aldım.

Komşumuz Yunanistan'la hemen her alanda işbirliği yapmamız son derece doğal ve olması gereken bir şey. Bu işbirliğini, her alanda, en üst seviyeye çıkarmak gerekir. İşbirliğinin aracı da, iki ülke arasında çeşitli alanlarda anlaşmaların imzalanmasıdır. Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkilerin yumuşaması sürecinde, Yunanistan'la aramızda çok sayıda anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma da, daha önce imzalanmış olan anlaşmaların sonucusudur. Belki bunu takip edecek başka anlaşmalar da olacaktır.

Bu anlaşma üzerinde söz almamın nedeni, anlaşmanın 8 inci maddesine ilişkin olarak görüşlerimi sizlere açıklamaktır. Yunanistan ile Türkiye arasındaki çifte vergilemeyi önleme anlaşması görüşmeleri 1990 yılından önce başlamış; ama, bu yıla kadar bu anlaşmalar sonuçlanamamıştır. Anlaşma görüşmelerinin sonuçlanamamasının temel nedeni, 8 inci maddede yer alan taşımacılık kazançlarının vergilendirilmesi konusunda iki ülke heyetlerinin anlaşamamasıdır.

Hepinizin bildiği gibi, Yunanistan, son derece güçlü bir deniz ticaret filosuna sahiptir ve Yunanistan, güçlü deniz ticaret filosuyla, gerek Türkiye'nin dış ticaretine konu olan malların önemli bir kısmını gerekse dünya ticaretinin çok önemli bir kısmını taşımaktadır.

8 inci maddeye baktığımızda, deniz taşımacılığında elde edilen kazançların yalnızca gemilerin bulunduğu, gemilerin kayıtlı olduğu ülke tarafından vergilendirileceğini söylemektedir. Yani, Yunanistan'da kayıtlı olan gemiler Türk limanlarından bir yükü yükleyip gittiği takdirde, bu yükün Türk limanlarından yükleniyor olması nedeniyle Türkiye

Cumhuriyetinde doğan kazanç, Yunanistan tarafından vergilendirilecektir. Yine, Türk gemilerinin, Yunanistan limanlarından alıp da başka ülke limanlarına veya Türkiye'ye yaptığı taşımacılık işinden elde etmiş oldukları kazanç da Türkiye tarafından vergilendirilecektir. Denilebilir ki, ne var, burada bir eşitlik sağlamış durumdayız. Sorun burada değerli arkadaşlar. Yunanistan, çok güçlü bir deniz ticaret filosuna sahip olmasına rağmen, Türkiye, bu filoyla rekabet edebilecek bir filo büyüklüğüne ve gücüne sahip değildir; ama, Türkiye, deniz ticaretinde, deniz taşımacılığında potansiyeli olan, geleceği olan bir ülkedir. Çok yakın bir geçmişte, 2000'li yıllarda -2000 veya 2001 yılındaydı yanlış anımsamıyorsam- ikinci gemi sicili oluşturduk. Bu, deniz ticaretine, deniz taşımacılığına verilmiş olan önemli bir teşviktir.

Yunanistan'la olan görüşmelerde, Türk heyetleri, Yunanistan'ın hemen hemen bütün anlaşmalarda gözettiği "gemilerin kayıtlı olduğu ülke tarafından vergilendirilir" ilkesine alternatif olarak çok çeşitli alternatifler sunmuş olmasına rağmen, Yunanistan, hiçbir zaman bu öneriyi kabul etmemiştir. Türkiye'nin de, taşımacılık kazançlarının vergilendirilmesinde, öteden beri oturmuş bir politikası vardır. Türkiye, çifte vergilemeyi önleme anlaşmaları konusunda son derece önemli bir birikime sahiptir, tutarlı bir politikaya sahiptir ve hemen hemen bütün ülkelerle aynı politika, aynı ilke çerçevesinde anlaşmalar yapmıştır; ama, Yunanistan'la yapılan anlaşma hariç. Burada, yapılan anlaşmayla, deniz taşımacılığından doğan kazançların vergilendirilmesinde, maalesef, Türkiye geri adım atmış, Yunanistan'a çok büyük bir avantaj sağlamıştır. Bu, bu anlaşmanın en büyük yanlışı, en büyük eksiğidir.

Şimdi, denilebilir ki, aynı maddede "uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde edilen kazançlar, teşebbüsün bulunduğu ülkede vergilendirilir" hükmü olduğundan, kara taşımacılığında veya hava taşımacılığında doğacak kazançları da Türkiye vergilendirecektir. Değerli arkadaşlar, iki taşımacılık yükünün, iki taşımacılığın ağırlığını birbiriyle kıyasladığımızda, bizim Yunanistan'dan karayolu ve havayoluyla yaptığımız taşımacılığın son derece küçük bir rakam olduğu ortaya çıkacaktır. Türkiye'nin dışticaret hacminin giderek büyüdüğünü, ithalatının ve ihracatının giderek arttığını ve bu dışticaret hacmine konu malların taşımacılığını önemli ölçüde Yunanistan'ın gemilerinin yaptığını düşünürsek, bu düzenlemenin, anlaşmanın bu maddesinin doğru olmadığı, Türkiye'nin menfaatları aleyhine olduğu kanaatindeyim.

Şu denilebilir: Denizcilik sektörünün bu konuda görüşleri alınmıştır. Evet, o görüşler, Maliye Bakanlığında benim Gelirler Genel Müdürü olduğum dönemde de alınmıştır; ancak, Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri, Türkiye'nin deniz ticaretindeki hedefini, potansiyelini, gücünü gözetmek zorundadır; o noktada, çok bireysel, çok subjektif değerlendirmeler hükümetlerin politikasına esas olmamalıdır. Deniz ticaretinin vergilendirilmesinde, kesinlikle, bu anlaşmayla bir yanlış yapıldığı; Türkiye'nin gelecekte deniz taşımacılığından doğan kazançların vergilendirilmesinden elde edeceği gelirin, tek yanlı bir kararla, komşumuz Yunanistan'a bırakıldığı gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Düzenleme, bu yönüyle doğru değildir; ama, Yunanistan'la bir çifte vergilemeyi önleme anlaşmasının yapılması, tabii ki, olumlu bir gelişmedir, onu destekliyoruz; ancak, 8 inci madde, Türkiye'nin de menfaatlarını gözetecek şekilde, Yunanistan'ın da menfaatlarını gözetecek şekilde, iki ülke menfaatları, yararları arasında bir denge kuracak şekilde düzenlenebilirdi. Oysa, madde, bu dengeden yoksundur; denge Türkiye aleyhinedir. Onu sizlerin bilgisine sunmak için söz aldım.

Dinlediđiniz iin teŖekkr ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŖKAN - Sayın Hamzaebi, teŖekkr ediyorum.